

Pohjois-Savon pelastuslaitoksen kemikaalivalvontasuunnitelma 2025

Sisällys

1. Muutokset ja hyväksyntä.....	2
2. Johdanto	3
3. Tavoite.....	3
4. Kemikaalivalvontaan liittyvä keskeinen lainsäädäntö	3
5. Valvontavastuut ja - kohteet	4
Kemikaalien säilytys.....	4
Vaarallisten kemikaalien vähäinen teollinen käsittely ja varastointi.....	5
Tilapäinen vaarallisten kemikaalien vähäinen käsittely ja varastointi.....	5
Vaarallisten kemikaalien laajamittainen teollinen käsittely ja varastointi	5
Valvontakohteet	6
Valvontakohteiden määrät.....	10
6. Valvontamenetelmät.....	10
Valvonta käyttöönnoton jälkeen	10
Asiakirjavalvonta	11
Lausunnot.....	11
Yleiset palotarkastukset	11
Neuvonta.....	12
Valvontayhteistyö muiden viranomaisten ja tahojen kanssa.....	12
7. Resurssit	13
Tietojärjestelmät ja rekisterit	13
Henkilöstön kehittäminen	13
Tiedossa olevat muutokset.....	14
Taulukko 1. Kemikaalivalvontakohteet	14
Taulukko 2: Kemikaalien laajamittainen käsittely ja varastointi	16

1. Muutokset ja hyväksyntä

Kemikaalivalvontasuunnitelman ylläpidosta vastaa riskienhallintapäällikön nimeämä kemikaalivalvontaa vastuualueenaan suorittava palotarkastaja. Riskienhallintapäällikkö hyväksyy kemikaalivalvontasuunnitelman sisällön ja siihen tehtävät merkittävät muutokset.

Hyväksytty:	Laatijat:	Päivämäärä:	Versio:
2.12.2024 Jani Kuutsa	Jani Kuutsa, Riikka-Liisa Kukkonen	29.11.2024	1.0
Päivitetty:			

2. Johdanto

Vaarallisten kemikaalien valvonnasta säädetään kemikaalilainsäädännössä. Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005) ja valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (685/2015) määrittelevät pelastusviranomaiselle kuuluvat valvontavastuut. Pelastusviranomainen on määrätty toimimaan valvontaviranomaisena, kun on kyse:

- vaarallisten kemikaalien vähäisestä teollisesta käsittelystä ja varastoinnista
- öljylämmityslaitteiston käyttöönotosta
- maanalaisten öljysäiliöiden tarkastuksista
- yksityiseen kulutukseen hyväksytyjen ilotulitteiden ja vähäistä vaaraa aiheuttavien pyroteknisten tuotteiden varastoinnista kaupan yhteydessä tai niiden luovutuksesta yksityiseen kulutukseen
- räjähteiden ja vaarallisten kemikaalien käytöstä erikoistehosteena yleisötilaisuuksissa

Pelastuslain (379/2011) 79 § mukaan pelastuslaitoksen on laadittava valvontasuunnitelma valvontatehtävän toteuttamisesta. Valvontasuunnitelmassa on määritettävä suoritettavat palotarkastukset ja muut valvontatoimenpiteet. Kemikaalivalvonta on tehokkainta toteuttaa valvontasuunnitelman mukaisten palotarkastusten yhteydessä.

Valvontavälit määritellään kohteen toiminnan laajuuden sekä riskien perusteella. Valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (685/2015) tuli voimaan 1.7.2015. Samassa yhteydessä päivitettiin valtioneuvoston asetusta vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimuksista (856/2012). Räjähdeasetuksen tilalle tuli kaksi uutta asetusta. Valtioneuvoston asetus räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin valvonnasta (819/2015) tuli voimaan 1.7.2015 ja valtioneuvoston asetus räjähteiden valmistuksen, käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimuksista (1101/2015) tuli voimaan 1.9.2015.

Kemikaalivalvontasuunnitelma on Pohjois-Savon pelastuslaitoksen valvontasuunnitelmaan liittyvä suunnitelma, jossa kuvataan pelastusviranomaiselle kuuluva vaarallisten kemikaalien valvonta ja valvonnan toteuttaminen Pohjois-Savon pelastuslaitoksella. Pelastuslain (379/2011) 79 § mukaan valvontasuunnitelma on tarkastettava vuosittain ja muutoinkin jos tarkastamiseen on erityinen syy. Samassa yhteydessä tarkastetaan myös kemikaalivalvontasuunnitelma, joka on valvontasuunnitelman liite.

3. Tavoite

Kemikaaliturvallisuuslain tarkoituksena on ehkäistä ja torjua vaarallisten kemikaalien sekä räjähteiden valmistuksesta, käytöstä, siirrosta, varastoinnista, säilytyksestä ja muusta käsittelystä aiheutuvia henkilö-, ympäristö- ja omaisuusvahinkoja. Lain tarkoituksena on lisäksi edistää yleistä turvallisuutta.

Pelastuslaitoksen kemikaalivalvonnan tavoitteena on, että pelastuslaitoksen alueelle tapahtuvassa vaarallisten kemikaalien käsittelyssä ja varastoinnissa noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä ja turvallisuus on vähintään lainsäädännön määrittämällä minimitasolla. Lisäksi tavoitteena on pelastuslaitoksille kemikaalilainsäädännössä määritellyn valvontavelvoitteen toteuttaminen sekä turvallisen ja tehokkaan pelastustoiminnan (pelastus ja ensihoito) mahdollistaminen kemikaalikohteissa.

4. Kemikaalivalvontaan liittyvä keskeinen lainsäädäntö

Kemikaalivalvonnan perusteet ja lähtökohdat määritellään kemikaaliturvallisuuslaissa 390/2005. Erilaiset asetukset tarkentavat kokonaisuutta esim. ilmoitusten käsittelyyn ja valvontaan liittyvät vaatimustasot. Tukesin ohjeet, erilaiset standardit sekä muut alaa koskevat ohjeet esittävät hyväksyttävää toteutustapaa ja soveltamisohjeita. Kemikaalivalvonnassa tulee huomioida kaikki oleelliset määräykset, säännökset ja ohjeet

kokonaiskuvan muodostamiseksi. Seuraavassa on lueteltu lait, asetukset ja Kauppa- ja teollisuusministeriön päätökset, joihin valvontavastuu ja määräykset keskeisesti perustuvat.

- Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 390/2005 (1030/2009)
- Asetus vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista 59/1999 (484/2005) 8 luku
- Valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (685/2015)
- Valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimuksista (856/2012)
- Valtioneuvoston asetus nestekaasulaitosten turvallisuusvaatimuksista (858/2012)
- Valtioneuvoston asetus maakaasu-, nestekaasu- ja öljylämmityslaitteistojen asennus- ja huoltotoimintaa sekä maanalaisten öljysäiliöiden tarkastusta harjoittavien hyväksymisestä (558/2012)
- KTM:n päätös öljylämmityslaitteistoista (314/1985)
- KTM:n päätös maanalaisten öljysäiliöiden määräaikaistarkastuksista 344/1983 (1199/1995)
- Valtioneuvoston asetus räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin valvonnasta (819/2015)
- Valtioneuvoston asetus räjähteiden valmistuksen, käsittelyn ja varastoinnin turvallisuus- vaatimuksista (1101/2015)
- KTM:n päätös vaarallisten kemikaalien käsittelystä ja varastoinnista jakeluasemalla (415/1998)
- KTM:n päätös bensiinin käsittelystä ja varastoinnista (181/2000)
- KTM:n päätös palavista nesteistä (313/1985) 5–6 luvut
- Valtioneuvoston asetus maakaasun käsittelyn turvallisuudesta (551/2009)
- Pelastuslaki (379/2011)
- Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta (407/2011)

5. Valvontavastuut ja -kohteet

Kemikaalien säilytys

Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 390/2005 35 § käsittelee vaarallisten kemikaalien säilytystä.

Sen, jolla on hallussaan vaarallista kemikaalia, tulee noudattaa kemikaalin säilytyksessä huolellisuutta ja varovaisuutta. Vaaralliset kemikaalit tulee säilyttää vaatimusten mukaisissa päällyksissä niille varatuissa paikoissa. Lisäksi kemikaalin haltijan tulee huolehtia, etteivät asiattomat saa kemikaalia haltuunsa.

Vaarallisen kemikaalin säilytystilassa tulee lisäksi huolehtia asianmukaisesta järjestyksestä ja ilmanvaihdesta sekä siitä, että vahinkotapauksissa kemikaali voidaan kerätä talteen tai tehdä vaarattomaksi. Keskenään reagoivat kemikaalit tulee säilyttää toisistaan erillään, jos niiden reaktiosta toistensa kanssa voi olla seurauksena palaminen, huomattava lämmön kehittyminen, vaarallisten kaasujen kehittyminen taikka epästabiilien aineiden muodostuminen. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa tarkemmin vaarallisten kemikaalien säilytystä koskevista vaatimuksista.

Kemikaalien säilytyksellä tarkoitetaan ilmoitusrajojen alle jäävää säilytystä. Pelastusviranomaisen on valvottava säilytystä kohteesta riippumatta. Mikäli ilmoitusraja ylittyy, on kyseessä vähäinen kemikaalien käsittely ja varastointi.

Sallitut säilytysmäärät on kuvattu valvonta-asetuksessa (Valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta 685/2015). Kemikaalien säilytyksen valvontaa voidaan perustella myös Pelastuslaki 9 §:n 2 momentin avulla: Helposti syttyvää materiaalia ei saa säilyttää niin, että siitä aiheutuu tulipalon syttymisen tai leviämisen vaaraa tai että tulipalon sammuttaminen vaikeutuu.

Vaarallisten kemikaalien vähäinen teollinen käsittely ja varastointi

Vaarallisten kemikaalien käsittely ja varastointi jaetaan vähäiseen ja laajamittaiseen. Vähäistä käsittelyä ja varastointia valvoo pelastusviranomainen ja laajamittaista Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES).

Valvontaviranomaisilla on tehtävänä valvoa, että vaarallisten kemikaalien käsittely tai varastointi on turvallista ihmisille, omaisuudelle ja ympäristölle. Toiminnan laajuus määritellään kemikaalien vaarallisuuden ja määrän perusteella. Kemikaalimäärien kasvaessa toiminnan katsotaan olevan varastointia. Valvonta lähtee liikkeelle toiminnanharjoittajan kemikaali-ilmoituksesta (390/2005 24 §). Ilmoituksen sisällöstä on tarkemmat tiedot valvonta-asetuksessa (685/2015 34 §). Toiminnanharjoittajan on tehtävä ilmoitus vaarallisten kemikaalien vähäisestä teollisesta käsittelystä ja varastoinnista pelastusviranomaiselle vähintään kuukausi ennen toiminnan aloittamista.

Pelastusviranomainen tekee ilmoituksen perusteella kemikaalipäätöksen (390/2005 25 §) ja käyttöönottotarkastuksen (390/2005 27 §). Valvonta-asetus asettaa päätöksen (685/2015 36 §) ja käyttöönottotarkastuksen (685/2015 37 §) sisällöille lisävaatimuksia.

Pelastusviranomaisen on tehtävä ilmoituksesta kirjallinen päätös, ja tarkastettava kohde ennen toiminnan aloittamisesta. Tehty päätös on luonteeltaan lupa, jossa voidaan asettaa ehtoja toiminnan sallimiseksi. Päätös ja käyttöönottotarkastuksesta tehty pöytäkirja saatetaan tiedoksi Tukesille, AVI:lle, kunnan ympäristösuojeluviranomaiselle ja rakennusvalvontaviranomaiselle.

Käyttöönottotarkastuksessa kiinnitetään huomiota erityisesti kemikaalien turvalliseen käyttöön, laitoksen rakenteiden, laitteistojen ja varusteiden huoltoon ja kunnossapitoon, henkilöstön koulutukseen ja opastukseen sekä onnettomuuksien ehkäisyyn ja pelastustoiminnan organisointiin. Tarkastuksesta on laadittava pöytäkirja, josta käyvät ilmi mahdollisesti havaitut puutteet sekä tarvittavat toimenpiteet niiden korjaamiseksi.

Toiminnanharjoittajan on annettava asetetussa määräajassa selvitys tarkastuksessa havaittujen puutteiden korjaamisesta. Pelastusviranomainen voi yksittäistapauksissa myöntää poikkeuksia vähäistä teollista käsittelyä tai varastointia harjoittavalle toiminnanharjoittajalle tarpeellisiksi katsomillaan ehdoilla luvan poiketa valvonta-asetuksessa säädetystä, jos säännösten noudattaminen aiheuttaa kohtuuttomia kustannuksia tai huomattavaa hankaluutta ja jos tarkoitettu turvallisuus voidaan saavuttaa muulla tavoin.

Jakeluaseman, vähittäismyymälän tai useamman vähittäismyymälän muodostaman kauppakeskuksen harjoittamaa vaarallisten kemikaalien varastointia on aina pidettävä vähäisenä.

Tilapäinen vaarallisten kemikaalien vähäinen käsittely ja varastointi

Vaarallisten kemikaalien vähäinen käsittely ja varastointi voi olla myös tilapäistä. Tilapäisenä käsittelyllä ja varastoinnilla käsitetään enintään kuusi kuukautta kestävää kemikaalin käyttöä työmailla, messuilla, näyttelyissä tai kilpailuissa tai muuta vastaavaa toimintaa.

Tilapäisestä käsittelystä ja varastoinnista on säädetty tarkemmin valvonta-asetuksessa 685/2015. Tilapäisestä käsittelystä ja varastoinnista on tehtävä ilmoitus pelastusviranomaiselle (685/2015 34 §). Pelastusviranomaisen on tehtävä ilmoituksen perusteella päätös (685/2015 36 §) ja käyttöönottotarkastus (685/2015 38 §).

Vaarallisten kemikaalien laajamittainen teollinen käsittely ja varastointi

Laajamittaista vaarallisten kemikaalien käsittelyä ja varastointia valvoo Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes.

Valvontaviranomaisilla on tehtävänä valvoa määräysten ja säädösten perusteella, että vaarallisten kemikaalien käsittely tai varastointi on turvallista ihmisille, omaisuudelle ja ympäristölle.

Osa laajamittaisen teollisen käsittelyn ja varastoinnin kohteista on lain mukaisesti ulkoisen pelastussuunnitelman laadintavelvollisia kohteita. Ulkoisen pelastussuunnitelman laatiminen on yhdessä toiminnanharjoittajan kanssa pelastusviranomaisen vastuulla. Ulkoisen pelastussuunnitelman harjoitusten järjestäminen tehdään vähintään kolmen vuoden välein. Ulkoisten pelastussuunnitelmien koko prosessissa noudatetaan Sisäministeriön ohjeen mukaisia toimintatapoja.

Laajamittaisten kemikaalikohteiden valvontaa suoritetaan yleisten palotarkastusten yhteydessä. Pelastusviranomaisen antaa Tukesin pyynnöstä lausuntoja laajamittaisista kohteista ja voi osallistua Tukesin määräaikaistarkastuksille. Asiassa tehdään muutenkin viranomaisyhteistyötä. Yhteiskäynnit eivät ole laskutettavia.

Valvontakohteet

Palavan nesteen varastointi jakeluasemalla

Jakeluasemien palotarkastuksia suoritetaan Pohjois-Savon pelastuslaitoksen valvontasuunnitelman mukaan. Valvontaväliä voidaan muuttaa riskiperusteisesti. Tarkastuksia suoritetaan mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä kunnan ympäristöviranomaisten kanssa. Uusien jakeluasemien ilmoitusmenettely on vastaava kuin kemikaalien vähäisen teollisen käsittelyn ja varastoinnin ilmoitusmenettely. Uuden jakeluaseman rakentamisen yhteydessä tarkastetaan säiliöiden perustukset, ankkurointi, mittarikentän kalvon tiiveys ja putkistojen koeponnistukset.

Päätöksessä veloitetaan vastaavaa työnjohtajaa ilmoittamaan kunkin vaiheen aikataulu, jotta tarkastukset voidaan suorittaa oikea-aikaisesti. Valmiin jakeluaseman käyttöönottotarkastuksen suorittaa riittävästi jakeluasemien palotarkastuksiin perehtynyt pelastusviranomaisen.

Öljylämmityslaitteistot

Valtioneuvoston asetuksen vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta 685/2015 39§ mukaisesti toiminnanharjoittajan on ilmoitettava pelastusviranomaiselle myös sellaisen sumutuspolttimella varustetun öljylämmityslaitteiston käyttöönotosta, joka ei ole edellyttänyt ilmoitusta kemikaalien vähäisestä varastoinnista. Öljylämmityslaitteistojen valvonta käynnistyy toiminnanharjoittajan tai kiinteistön omistajan ilmoituksesta.

Pelastusviranomaisen on tarkastettava öljylämmityslaitteisto kolmen kuukauden kuluessa käyttöönotosta. Käyttöönottotarkastuksesta laaditaan pöytäkirja, joka toimitetaan laitteiston omistajalle. Havaitut puutteet määrätään korjattaviksi, kohtuullisessa määräajassa ja korjaus jälki valvotaan tarvittaessa. Pöytäkirja laaditaan käytössä olevalla palotarkastusohjelmalla, johon tieto uudesta öljylämmityslaitteistosta tallentuu.

Maanalaiset öljysäiliöt

Kemikaaliturvallisuuslain 390/2005 54 § mukaisesti on huolehdittava, että tärkeällä tai muulla vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella olevat maanalaiset öljysäiliöt tarkastetaan määräajoin.

Säiliö, joka 1 momentissa tarkoitettussa tarkastuksessa havaitaan öljyvahingonvaaraa aiheuttavaksi, on korjattava tai poistettava käytöstä. Välitöntä vaaraa aiheuttava säiliö on heti poistettava käytöstä.

Öljysäiliöiden määräaikaistarkastuksista laadittavat tarkastuspöytäkirjat toimitetaan Pohjois-Savon pelastuslaitokselle (päivystävä palotarkastaja). Säiliöiden tarkastuksia tekevien tarkastusliikkeiden/tarkastajien

velvollisuus on toimittaa tarkastuspöytäkirjat pelastusviranomaiselle. Pöytäkirjojen perusteella tehdään riskinarvio, jonka perusteella päätetään valvontatoimenpiteistä.

Mikäli säiliö on todettu täyttävän luokan A tai B vaatimukset, valvontatoimenpiteitä ei käytännössä tarvita.

Mikäli säiliö on luokassa C, tulee säiliö poistaa käytöstä kuuden kuukauden aikana.

Mikäli säiliö on luokassa D, tulee säiliö poistaa välittömästi käytöstä. Tässä tilanteessa pyydetään kiinteistön omistajalta selvitystä mitkä ovat toimenpiteet säiliön suhteen (=kuuleminen).

Määräajan jälkeen laaditaan pöytäkirja, joka toimitetaan asiakkaalle valitusosoituksen kanssa.

Pelastuslaitoksella on käytäntönä toimittaa pöytäkirja tiedoksi kunnan ympäristöviranomaiselle. Alueen kunnilla voi olla pelastusviranomaisen määräyksistä poikkeavia lisävaatimuksia esim. tarkastusvelvoitteiden laajuutta ja määrävälejä koskien. Tarkastusvelvoitteen toteutumista valvotaan yleisten palotarkastusten yhteydessä sekä pientalojen omistajille lähetettävässä paloturvallisuuden itsearvioinnissa.

Öljysäiliöiden valvonnassa tehdään yhteistyötä kuntien ympäristöviranomaisten kanssa. Maanalaisen öljysäiliön omistajan tulee ilmoittaa sen käytöstä poistamisesta kunnan ympäristöviranomaiselle. Pääsääntöisesti säiliöt tulee poistaa. Ympäristöviranomaisen voi kuitenkin myöntää poikkeuslupa säiliön maahan jättämiseen. Tällöin säiliö puhdistetaan ja täytetään. Ympäristöviranomaisen tulee lähettää tällainen poikkeuslupa tiedoksi pelastusviranomaiselle.

Ilotulitteiden myynti

Toiminnanharjoittajan on tehtävä ilmoitus pelastusviranomaiselle ilotulitteiden varastoinnista kaupan yhteydessä. Ilmoitus on tehtävä vähintään kuukausi ennen myynnin aloittamista. Ilmoituksen perusteella arvioidaan täyttävätkö järjestelyt valtioneuvoston asetuksessa räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin valvonnasta asetetut vaatimukset. Ilmoituksen perusteella annetaan kirjallinen päätös, jossa voidaan asettaa tarpeellisia määräyksiä ja ehtoja.

Palotarkastajat suorittavat myyntipaikkojen tarkastukset myyntiaikana 27.12.–31.12.

Laskutus toteutetaan pelastuslaitoksen voimassa olevan taksan mukaisesti.

Räjähteiden valmistus ja varastointi sekä käyttö

Räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin valvonta kuuluu Tukesin vastuulle.

Poikkeuksen muodostavat seuraavat asiat:

- ilotulitteiden varastoinnin valvonta kaupan yhteydessä
- ilotulitteiden käyttö yksityisen toimesta
- erikoistehosteiden käyttö
- tilapäisen räjähdevaraston käyttöönottotarkastus (erillisestä sopimuksesta TUKES:n pyynnöstä suoritettava tarkastus)

Pysyvät räjähdevarastot

Myyvälöissä voidaan varastoida räjähteitä (ilotulitteet, ampumatarvikkeet) myös pysyvästi, mikäli tätä varten on rakennettu kiinteä räjähteiden säilytysvaatimukset täyttävä varastosuojia. Pelastusviranomaisen tulee tarkastaa myymälävarastojen paloturvallisuus valvontasuunnitelman mukaisesti. Pääsääntöisesti myymälävarastot tarkastetaan yleisten palotarkastusten yhteydessä. Valvontasuunnitelman mukaisten tarkastusten lisäksi voidaan osallistua poliisin lupavalvonnan tarkastuksiin, jotka tehdään 24 kk:n välein. Laskutus toteutetaan pelastuslaitoksen voimassa olevan taksan mukaisesti. Mikäli tarkastus suoritetaan valvontasuunnitelman mukaisen palo- tarkastuksen yhteydessä, veloitetaan palotarkastuksen tarkastusmaksu.

Tilapäiset räjähdevarastot (390/2005 59a §)

Räjähteiden tilapäistä varastointia räjäytys- ja louhintatyötä varten saa harjoittaa vain Turvallisuus- ja kemikaaliviraston luvalla. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi lupapäätöksessään asianomaista pelastusviranomaista kuultuaan hyväksyä räjähteiden tilapäisen varastoinnin käyttöönotto tarkastuksen korvattavaksi pelastusviranomaisen tekemällä tarkastuksella.

Käyttöönotto tarkastuskäytännön tulee noudattaa räjähteiden valmistusta ja valvontaa koskevaa asetusta 819/2015 § 24–25. Pelastusviranomaisen laatii tarkastuksesta tarkastuskertomuksen. Tarkastuskertomuksesta tulee käydä ilmi havaitut puutteet sekä tarvittavat toimenpiteet niiden korjaamiseksi. Pelastusviranomaisen on lähetettävä tarkastuskertomus toiminnanharjoittajalle, aluehallintovirastolle, turvallisuus- ja kemikaalivirastolle sekä poliisille. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto tekee tarvittaessa päätöksen varaston käytölle asetettavista ehdoista.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto tekee tarvittaessa päätöksen varaston käytölle asetettavista ehdoista. Laskutus toteutetaan pelastuslaitoksen voimassa olevan taksan mukaisesti.

Yksityishenkilöiden ilotulitukset kuluttajatuotteilla (390/2005 91–92 §)

Ilotulitteiden käyttö on sallittu ilman kirjallista ilmoitusta pelastusviranomaiselle vain vuodenvaihteessa 31.12. klo 18.00–1.1. klo 02.00 välisenä aikana.

Muuna aikana käytettävistä ilotulitteista (kuluttajatuotteet) tulee toimittaa pelastusviranomaiselle kemikaaliturvallisuuslain 91 §:ssä tarkoitettu ilmoitus 5 vrk ennen aiottua aikaa.

Ilotulitteiden käytöstä tulee etukäteen ilmoittaa pelastusviranomaiselle (390/2005 91 §). Ilmoittamisessa voidaan käyttää pelastuslaitosten kumppanuusverkoston sivuilta löytyvää lomaketta. Pelastusviranomaisen tekee ilmoituksen perusteella päätöksen, jossa voidaan asettaa ehtoja turvalliseen käyttöön.

Pelastusviranomaisen voi antaa ilotulitteiden käyttöön paikallisista olosuhteista johtuvia määräyksiä (390/2005 92 §). Näissä määräyksissä pelastusviranomaisen voi sallia käytön ilman pelastusviranomaiselle tehtävää ilmoitusta tai kieltää ilotulitteiden käytön sellaisissa paikoissa, joissa ilotulitteiden käytön voidaan katsoa aiheuttavan vaaran.

Pelastusviranomaisen voi pääsääntöisesti myöntää luvan ilotulituksen järjestämisestä vain Itä-Suomen poliisin kanssa sovittuina kellonaikoina. Kellonajat noudattavat kuntien ympäristönsuojelumääräysten meluntorjunnan määräyksiä, jos kunta sellaisia on määrittänyt. Mahdolliset ajankohtaiset ilotulitteiden ampuma-aikaa koskevat määräykset ovat nähtävillä Pohjois-Savon pelastuslaitoksen verkkosivuilla ja niitä päivitetään aktiivisesti.

Muutamit Pohjois-Savon pelastuslaitoksen kunnat ovat rajanneet ilotulitteiden käytön keskusta-alueillaan seuraavasti:

- Kuopio: Kuopion ydinkeskustan alue
- Kuopio: Petosen keskusta-alue
- Kuopio (Nilsjä): Tahkon keskusta-alue
- Varkaus: Päiviönsaaren alue

Päivitetty ja tarkemmat ampumakieltoalueet löytyvä Pohjois-Savon pelastuslaitoksen verkkosivuilta. Pelastusviranomaisen ei salli ilotulituksen järjestämistä ilmatieteenlaitoksen antaman metsä- tai ruohikkopalovaroituksen ollessa voimassa tai kovan tuulen vallitessa (yli 15 m/s). Lupaehtona pelastusviranomaisen velvoittaa ilotulituksen järjestäjää tiedottamaan lähimpiä naapureitaan ilotulituksen aiheuttamasta häiriöstä.

Riittävän varhaisen tiedottamisen varmistamiseksi samana päivänä tulleita ilmoituksia ei tule käsitellä. Suullisia

tai kiireellisiä lupia ei tule myöntää asiakkaiden tasapuolisen kohtelun vuoksi. Lupaehdoksi kirjataan alkusammutuskaluston varaaminen. Ilotulituksen järjestäjän tulee palovartiolla varmistaa, ettei palon vaaraa ole aiheutunut. Ilmoituslomakkeen alaosaan kirjataan päätös, joka lähetetään asiakkaalle.

Tarvittaessa lupa laskutetaan pelastuslaitoksen voimassa olevan taksan mukaisesti.

Tukesin tulkin mukaan yrityksen tai yhdistyksen järjestämä ilotulitus on aina näytös, vaikka siinä käytettäisiin ainoastaan kuluttajatuotteita (F1-F2). Tällaisen ilmoitus ohjataan poliisin lupahallinnon käsiteltäväksi (kts. ilotulitusnäytökset).

Ilotulitusnäytös

Asiakkaan on ilmoitettava ilotulitusnäytöksen järjestämisestä Itä-Suomen poliisille vähintään 14 vrk ennen näytöksen järjestämistä (ammattituotteet luokka 4: ilotulitteet, jotka aiheuttavat suuren vaaran, jotka on tarkoitettu pelkästään asiantuntijoiden käyttöön ja joiden melutaso ei haittaa ihmisen terveyttä).

Poliisi voi asettaa näytöksen järjestämiselle ilotulitteiden turvallisen käsittelyn ja yleisen turvallisuuden kannalta tarpeellisia ehtoja ja rajoituksia. Poliisi voi kieltää näytöksen järjestämisen, jos ilotulitteiden turvallisen käsittelyn ja yleisen turvallisuuden kannalta riittävät vaatimukset eivät täyty (Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 390/2005, 1030/2009). Luvan hakijalla tulee olla maanomistajan lupa ammuntopaikalle.

Poliisiin on kuultava ilmoituksesta pelastusviranomaista. Poliisille kirjoittamassaan lausunnossa pelastusviranomaisen ottaa kantaa onko ilotulituspaikka turvallinen, kehottaa hankkimaan paikalle alkusammutuskalustoa sekä kehottaa ilotulitusnäytöksen järjestäjää informoimaan naapureita ilotulituksesta. Poliisi pyytää usein kannanottoa ilotulitteiden aiheuttamaan meluun. Pelastusviranomaisen voi pääsääntöisesti myöntää luvan ilotulituksen järjestämisestä vain Itä-Suomen poliisin kanssa sovittuina kellonaikoina. Kellonajat noudattavat kuntien ympäristönsuojelumääräysten meluntorjunnan määräyksiä, jos kunta sellaisia on määrittänyt. Mahdolliset ajankohtaiset ilotulitteiden ampuma-aikaa koskevat määräykset ovat nähtävillä Pohjois-Savon pelastuslaitoksen verkkosivuilla ja niitä päivitetään aktiivisesti.

31.12. klo 18.00–1.1. klo 02.00 välisenä aikana toteutettavaa ilotulitusnäytöstä pelastusviranomaisen voi puoltaa melumääräysten sitä estämättä.

Pelastusviranomaisen ei lähtökohtaisesti puolla ammattimaisen ilotulitusnäytöksen järjestämistä ilmatieteenlaitoksen antaman metsä- tai ruohikkopalovaroituksen ollessa voimassa tai kovan tuulen vallitessa (yli 15 m/s). Tapauskohmainen harkinta on kuitenkin mahdollista ammattimaisissa ilotulitusnäytöksissä, jos ampumapaikka ja sen ympäristö (esim. vesistö) ei aiheuta metsä- tai ruohikkopalon vaaraa.

Vaarallisten kemikaalien käyttö erikoistehosteena yleisötapauksissa

Pyroteknisten tuotteiden tai vaarallisten kemikaalien käyttö yleisötapauksissa on ammattimaista toimintaa ja vaatii aina pelastusviranomaisen hyväksynnän. Ilmoitus pyroteknisten tuotteiden käytöstä yleisötapauksissa on tehtävä pelastusviranomaiselle vähintään 14 vuorokautta ennen tilaisuuden järjestämistä.

Pelastusviranomaisen tekee ilmoituksen perusteella päätöksen. Pelastusviranomaisen voi ilmoituksen perusteella määrätä pyroteknisten tuotteiden turvallisen käsittelyn kannalta tarpeellisia rajoituksia ja ehtoja aiotulle käytölle. Pelastusviranomaisen voi myös kieltää käytön, jos siitä aiotussa paikassa ja aiottuna ajankohtana voidaan katsoa aiheutuvan ilmeistä henkilö-, ympäristö- tai omaisuusvahinkojen vaaraa.

Jos samassa kohteessa toteutetaan sarja samanlaisia tehoste-esityksiä (teatterit, jääkiekko-ottelut ym.) voidaan nämä toteuttaa yhdellä päätöksellä ja yhdellä tarkastuksella. Pyroteknisten erikoistehosteiden tai palo- ja räjähdysvaarallisten kemikaalien käyttö yleisötapauksissa on asia, jonka perusteella yleisötilaisuuteen voidaan tehdä ylimääräinen palotarkastus yleisötapauksena ohjeen mukaisesti. Laskutus toteutetaan pelastuslaitoksen voimassa olevan taksan mukaisesti.

Erikoistehosteiden käyttö (390/2005 81 §)

Räjähteitä tai vaarallisia kemikaaleja saa käyttää erikoistehosteena kokoontumislaissa (530/1999) tarkoitetuissa yleisissä kokouksissa ja yleisötilaisuuksissa, jos siitä on tehty ilmoitus pelastusviranomaiselle viimeistään 14 vuorokautta ennen tilaisuuden järjestämistä.

Ilmoituksessa tulee nimetä vastuuhenkilö, jolla tulee olla panostajalaissa tarkoitettu tehostealan pätevyys. Vastuuhenkilön tehtävänä on huolehtia siitä, että 1 momentissa tarkoitetuissa tilaisuuksissa räjähteitä tai vaarallisia kemikaaleja käytetään säännösten mukaisesti ja pelastusviranomaisen asettamien rajoitusten ja ehtojen mukaisesti.

Pelastusviranomainen voi ilmoituksen perusteella määrätä erikoistehosteiden turvallisen käsittelyn kannalta tarpeellisia rajoituksia ja ehtoja aiotulle käytölle. Pelastusviranomainen voi kieltää käytön, jos siitä aiotussa paikassa ja aiottuna ajankohtana voidaan katsoa aiheutuvan ilmeistä henkilö-, ympäristö- tai omaisuusvahinkojen vaaraa.

Yleisötilaisuuteen tulee laatia pelastussuunnitelma, jossa on kuvattava tilaisuuteen kuuluvat riskit (esim. pyrotekniikan käyttö). Pelastusviranomainen tekee yleisötapahtumiin riskiperusteisen tarkastuksen. Pyrotekniikan käyttö nostaa riskiä, joten lupaehtojen ja kokonaisturvallisuuden varmistamiseksi tulee yleensä tehdä käyttöönottotarkastus. Tarkastus voi sisältää koenäytöksen.

Valvontakohteiden määrät

Merkittävä osa vähäistä kemikaalien käsittelyä ja varastointia harjoittavien laitosten ilmoituksista on arkistoitu paperiarkistoihin. Vasta viime vuosina tehdyt uudet ilmoitukset ja päätökset on tallennettu sähköiseen arkistointiin. Rekisterien ja arkistointi kokonaisuuden laajamittainen läpikäyminen ja päivittäminen vaativat erillisiä resursseja, joita ei ole ollut valitettavasti käytettävissä. Tämän takia pelastusviranomaisella ei ole tällä hetkellä tiedossa vaarallisia kemikaaleja käsittelevien valvontakohteiden tarkkaa lukumäärää. Laajamittaista kemikaalien käsittelyä ja varastointia harjoittavat kohteet on esitetty liitteessä 1.

6. Valvontamenetelmät

Pelastusviranomainen suorittaa kemikaalivalvontaa pääosin valvontasuunnitelman mukaisten yleisten palotarkastusten yhteydessä. Lisäksi valvontaa voidaan suorittaa yleisten palotarkastusten lisäksi esim. asiakirjavalvonnan avulla. Valvontaa toteutetaan yhteistyössä viranomaisten kanssa, mikä parantaa valvonnan laajuutta ja esimerkiksi yhtenäistää valvonnan kokonaisuutta sekä tulkintoja.

Valvonta käyttöönoton jälkeen

Valtioneuvoston asetuksen vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta 685/2015 40§ mukaisesti pelastusviranomaisen tulee tarkastaa 33 §:ssä tarkoitettu vähäistä teollista käsittelyä tai varastointia harjoittava tuotantolaitos pelastuslain 79 §:n mukaisen valvontasuunnitelman mukaisesti.

Tarkastuksessa tulee erityisesti kiinnittää huomiota tuotantolaitoksen turvalliseen käyttöön, laitoksen rakenteiden, laitteistojen ja varusteiden huoltoon ja kunnossapitoon, henkilöstön koulutukseen ja opastukseen sekä onnettomuuksien ehkäisyyn ja pelastustoiminnan organisointiin. Tarkastuksesta on laadittava pöytäkirja, josta käyvät ilmi tuotantolaitoksessa mahdollisesti havaitut puutteet sekä tarvittavat toimenpiteet niiden korjaamiseksi. Toiminnanharjoittajan on annettava asetetussa määräajassa selvitys tarkastuksessa havaittujen puutteiden korjaamisesta.

Käytännössä kemikaaliturvallisuuslain edellyttämä valvonnan alaisten kohteiden säännöllinen tarkastus toteutetaan pelastuslain valvontatehtävien yhteydessä palotarkastuksilla. Näiden tarkastuksien yhteydessä

valvotaan myös kemikaalien säilytystä kohteissa.

Asiakirjavalvonta

Asiakirjavalvonnalla tarkoitetaan toiminnanharjoittajan laatimien dokumenttien, tarkastuslaitosten pöytäkirjojen ja tarkastusliikkeiden raporttien tarkastamista. Tällaisia ovat esimerkiksi:

- öljysäiliöiden tarkastuspöytäkirjat
- todistukset öljysäiliöiden poistamisesta
- räjähdysuojausasiakirjat (ATEX)
- tarkastuslaitosten käyttöönottotarkastus- ja määräaikaistarkastuspöytäkirjat (säiliöt, painelaitteet, putkistot ym.)
- pelastussuunnitelmat

Lausunnot

Pelastusviranomaisen vaikuttaa osaltaan muiden viranomaisten lupamenettelyyn antamalla lausuntoja vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyyn liittyvissä asioissa. Esimerkkejä tyypillisistä lausuntopyyntöistä ovat:

- ammattimaiset ilotulitusnäytökset (Poliisi)
- ympäristöluvut (Aluehallintovirasto AVI, Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus eli ELY-keskus tai kunnan ympäristöviranomaisen)
- SEVESO-kohteet (kemikaalien laajamittainen käsittely ja varastointi): Vaaralliset kemikaalit ja räjähteet (Tukes)
- aseliikkeet (Poliisin lupahallinto)
- rakennusluvut (Rakennusvalvonta)
- kaavoitus (Kunnat, ELY-keskus)

Yleiset palotarkastukset

Pelastusviranomaisen tulee tarkastaa vähäistä teollista käsittelyä tai varastointia harjoittava tuotantolaitos pelastuslain 79 §:n mukaisen valvontasuunnitelman mukaisesti. Tarkastuksessa tulee erityisesti kiinnittää huomiota tuotantolaitoksen turvalliseen käyttöön, laitoksen rakenteiden, laitteistojen ja varusteiden huoltoon ja kunnossapitoon, henkilöstön koulutukseen ja opastukseen sekä onnettomuuksien ehkäisyyn ja pelastustoiminnan organisointiin.

Yleisellä palotarkastuksella valvotaan myös Pelastuslain (379/2011) 2 luvun (Yleiset velvollisuudet) ja 3 luvun (toiminnanharjoittajan sekä rakennuksen omistajan ja haltijan velvollisuudet) säännösten noudattamista. Kohde tarkastetaan asiakirjojen perusteella ja pistokokein, vastuu kohteen turvallisuudesta on aina kohteen omistajalla, haltijalla ja toiminnanharjoittajalla. Palotarkastuksella annetaan neuvoja ja ohjeita sekä pyritään tukemaan kohteen omaa turvallisuuskulttuuria. Tarkastuksesta on laadittava pöytäkirja, josta käyvät ilmi tuotantolaitoksessa mahdollisesti havaitut puutteet sekä tarvittavat toimenpiteet niiden korjaamiseksi. Toiminnanharjoittajan on annettava asetetussa määräajassa selvitys tarkastuksessa havaittujen puutteiden korjaamisesta.

Kemikaalikohteiden valvontaa suoritetaan yleisten palotarkastusten yhteydessä.

Valvontasuunnitelmassa on määritelty kohteiden tarkastusväli ja tarkemmin yleisen palotarkastuksen sisältö.

Neuvonta

Päivystävä palotarkastaja neuvoo kuntalaisia öljylämmitykseen ja öljysäiliöihin liittyvissä asioissa, palavien nesteiden ja kaasujen säilytyksestä myymälähuoneistoissa, moottoriajoneuvosuojissa, asuin-, toimisto-, majoitus-, päivähoito- ja kokoontumishuoneistoissa sekä ilotulituksen järjestämiseen liittyvässä menettelyssä. Erityiskohteita koskevasta neuvonnasta vastaa kemikaalivastuualueen palotarkastaja yhteistyössä riskienhallintapäällikön kanssa.

Valvontayhteistyö muiden viranomaisten ja tahojen kanssa

Ilotulitteiden myynti

Ilotulitteiden myynnin ja kaupan varastoinnin valvonta keskittyy myyntiajalle 26.–31.12. Poliisia voidaan pyytää mukaan myyntipisteiden tarkastuksille.

Jakeluasemat

Jakeluasemien tarkastusväli on pääsääntöisesti 36 kk. Tarkastuksien osalta tehdään yhteistyötä kuntien ympäristöviranomaisten kanssa.

Seveso-kohteet (kemikaalien laajamittainen käsittely ja varastointi)

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto suorittaa laajamittaista kemikaalien käsittelyä ja varastointia harjoittaviin kohteisiin tarkastuksia eli Seveso III -direktiivin mukaisiin kohteisiin. Pelastusviranomaisilla on mahdollisuus osallistua Tukesin tarkastuksille.

Ympäristölupaa vaativat kohteet

Pelastusviranomaisen voi pyydettyä osallistua ELY-keskuksen tai kunnan ympäristöviranomaisen kutsumana ympäristölupaa vaativan kohteen tarkastukselle.

Puolustusvoimien kohteet

Puolustusvoimien hallinnassa olevat kohteet tarkastetaan yhteistoiminnassa joukko-osaston tai kohdetta hallinnoivat toimijan kanssa Puolustusvoimien ilmoittamalla valvontaväleillä. Kohteet, joita Puolustusvoimat eivät ole nimenneet Pelastuslain 83 § mukaisiksi salassa pidettäviksi kohteiksi tarkastetaan normaalisti valvontasuunnitelman mukaisesti. Laskutus toteutetaan pelastuslaitoksen voimassa olevan taksan mukaisesti.

Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto

Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston ytimen muodostavat erilaiset asiantuntijaverkostot. Näiden ns. palvelualueiden jäsenet koostuvat 22 pelastuslaitoksen edustajista. Kemikaalivalvontaan liittyviä asioita käsitellään turvallisuuspalveluiden palvelualueella sekä vuonna 2017 perustetussa omassa työryhmässä, jossa Pohjois-Savon pelastuslaitoksella on edustus. Ryhmässä haetaan yhdenmukaisia linjauksia ja toimintamalleja sekä pyritään kehittämään pelastuslaitosten toimintaa vastaamaan muuttuvaa toimintaympäristöä. Kumppanuusverkoston perimmäisenä tavoitteena on kehittää pelastuslaitosten toimintaa siten, että tuotetut palvelut kansalaisille ovat laadukkaita, tehokkaita, taloudellisia ja perustuvat yhdenmukaiseen tulkintaan voimassa olevista säädöksistä ja määräyksistä. Työryhmä on valmistellut mm. uuden ilmoituslomakkeen vaarallisten kemikaalien vähäisestä teollisesta käsittelystä ja varastoinnista ilmoittamiseen.

Kumppanuusverkoston pelastuslaitoksen kemikaalilyhdysenkilöt kokoontuvat lisäksi Tukesin kutsumana vuosittain ns. ”TUKES Pela-päivään”. Tapaamisten ohjelmaan sisältyy asiantuntijaluentoja ja Tukesin tehtäviin kuuluvaa viranomaistoiminnan ohjausta.

7. Resurssit

Kemikaalivalvontaan on varattu Pohjois-Savon pelastuslaitoksella päätoiminen palotarkastaja, jonka työnkuvan pääasiallisena tehtävänä on kemikaalivalvonnan hoitaminen pelastuslaitoksella. ”Kemikaalitarkastajan” lisäksi koko pelastuslaitoksen henkilöstö tekee kemikaalivalvontaa tehtävänkuvaan määritellyn mukaisella tasolla, pääosin liittyen määräaikaiseen valvontatoimintaan. Riskienhallintapäällikkö hallinnoi ja vastaa koko pelastuslaitoksen kemikaalivalvonnan kokonaisuudesta yhteistyössä kemikaalivalvontaa suorittavan palotarkastajan kanssa.

Tämän lisäksi jokainen palotarkastaja valvoo kemikaalien vähäistä käsittelyä ja varastointia sekä säilytystä omissa valvontakohteissaan. Päivystävän palotarkastajan tehtäviin kuuluu myös kemikaalivalvontaan liittyviä tehtäviä. Hyvän hallintotavan toteuttaminen vaatii kemikaalipäätösten kirjoittamista ja tarkastuksen suorittamista kohtuullisessa ajassa. Jatkuvuudenhallinnan kannalta resurssien ylläpitoon ja osaamisen hallintaan tulee panostaa jatkossa.

Tietojärjestelmät ja rekisterit

Kemikaalivalvontaa palvelevat seuraavat tietojärjestelmät ja rekisterit:

- Kemu-rekisteri (Tukes)
- Käytössä oleva palotarkastusohjelma
- Kemikaali-ilmoitusten ja päätösten paperiarkisto
- Säiliörekisteri (paperiarkisto)

Tiedon siirtämiseen vanhoista paperimuodossa olevista päätöksistä nykyisiin sähköisiin tietojärjestelmiin tarvittaisiin lisää erillisiä resursseja. Nykytilassa tieto on hajallaan ja vaikeasti hallittavissa. Nykyinen palotarkastus ohjelma soveltuu huonosti rakennustyömaiden tilapäisten nestekaasuvarastojen sekä ilotulitekaupan varastoinnin ilmoitus-päätös-tarkastus-menettelyyn. Sähköinen asiointi ja siihen soveltuvat valmiudet eivät vielä täysin toteudu ja asiaa parannetaan kansallisen valvontasovelluksen voimaan astuessa. Kemikaalivalvonnasta vastaava palotarkastaja pitää yllä luetteloita kemikaalien laajamittaista käsittelyä ja varastointia harjoittavista laitoksista ja välittää tiedon pelastustoiminnan suunnittelusta vastaaville henkilöille. Yhteisharjoitukset pelastusviranomaisen ja toiminnanharjoittajan kanssa on järjestettävä turvallisuusselvityslaitoksissa vähintään kolmen vuoden väliajoin. Harjoitusvelvoite toimintaperiaateasiakirjalaitoksissa sekä lupalaitoksissa poistui asetusmuutoksen yhteydessä 1.7.2015.

Henkilöstön kehittäminen

Palotarkastajien perehdytyksessä (riippuen henkilön osaamistaustasta) käydään läpi kemikaalivalvonnan perusteet, joilla valvontatoiminnasta voi suoriutua riittävällä ammattitaidolla yleisten palotarkastusten yhteydessä. Tarvittaessa voidaan hyödyntää jatkokoulutusta kemikaalivalvonnan jatkokoulutuksia, joita järjestävät esim. Pelastusopisto, SPPL ja Tukes.

Lisäksi sisäisesti järjestetään kemikaalivalvontaa koskevia koulutuksia osana onnettomuuksien ehkäisyn koulutuskokonaisuutta. Kemikaaliasioista vastaavan henkilöstön kouluttautumista tarkastellaan henkilökohtaisesti esihenkilön kanssa edellä mainittuja periaatteita hyödyntäen.

Tiedossa olevat muutokset

Viime vuosina pelastusviranomaisen valvontaan vaikuttaneita asetusmuutoksia on tullut tiheään tahtiin. Esimerkiksi Seveso III -direktiivin säännösten saattaminen kansalliseen lainsäädäntöön on johtanut laki- ja asetusmuutoksiin. Vanhasta valvonta-asetuksesta 59/1999 on voimassa vielä pieniä säiliöitä koskeva 8 luku. Tämän luvun uudistushankkeen aikataulusta ei ole tarkempaa tietoa.

Yksittäinen lainsäädäntöön liittyvä muutoshanke on käynnissä oleva kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksen vaarallisten kemikaalien käsittelystä ja varastoinnista jakeluasemalla uudistaminen. Muutoksen tavoitteena on mahdollistaa maanpäälliset bensiinisäiliöt. Uudistus ei ole edistynyt oletettuun tahtiin.

Kemikaaliturvallisuuslakiin esitetty muutos turvauhiin varautumisesta ei ehdi nykyisen eduskunnan käsiteltäväksi vaan siirtyy syksyille 2019. Lisäksi on vielä keskustelussa koskisiko tuo varautumisvelvoite vähäisiä kohteita eli vaikuttaako lakimuutos pelastusviranomaisen valvontaan.

<https://tem.fi/hankesivu?tunnus=TEM063:00/2018>

Taulukko 1. Kemikaalivalvontakohteet

Valvontakohte	Valvonnan peruste		Valvontaväli
Öljylämmityslaitteiston asennus	Valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (685/2015)	käyttöönottotarkastus 3 kk:n kuluessa käyttöönotosta	yleisten palotarkastusten yhteydessä
Maanalaiset öljysäiliöt	KTM:n päätös maanalaisten öljysäiliöiden määrä- aikaistarkastuksista (1199/1995)	10 v / säiliön luokan mukaan	yleiset palotarkastukset / tarkastus- liikkeen raportit
Vaarallisten kemikaalien vähäinen teollinen käsittely ja varastointi	Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)	Päätös ja käyttöönottotarkastus ennen käyttöönottoa	yleisten palotarkastusten yhteydessä (24–36 kk)
Palavan nesteen varastointi jakeluasemalla	KTM:n päätös vaarallisten kemikaalien käsittelystä ja varastoinnista jakeluasemalla (415/1998)	Säiliöiden ankkuroinnin, pinnan kalvotuksen ja tiiveyskokeen tarkastus, käyttöönottotarkastus ennen käyttöönottoa	yleisten palotarkastusten yhteydessä (36 kk)

Vaarallisten kemikaalien laajamittainen käsittely ja varastointi: turvallisuusselvitys-laitos ulkoinen pelastus-suunnitelma + harjoitukset	Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)	Harjoitus 3 v välein, palotarkastus valvontasuunnitelman mukaisesti (12 kk)	Tukes + yleiset palotarkastukset (12 kk)
Vaarallisten kemikaalien laajamittainen käsittely ja varastointi: toimintaperiaateasiakirjalaitos	Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)	Palotarkastus valvontasuunnitelman mukaisesti (12 kk)	Tukes + yleiset palotarkastukset
Ammattimaiset ilotulitusnäytökset	Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)	Lausunto poliisille	poliisi
Erikoistehosteiden käyttö yleisötilaisuudessa	Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)	ennen tapahtumaa	
Ilotulitteiden myynti ja varastointi kaupan yhteydessä	Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)	myyntiaika	
Aseliikkeet	Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)	tarkastus lausuntoa varten, palotarkastukset valvontasuunnitelman mukaisesti	Yhteistarkastukset poliisin kanssa
Räjähteiden valmistus	Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)	yleinen palotarkastus valvontasuunnitelman mukaisesti	Tukes
Maakaasun/biokaasun jakeluasema	VNa maakaasun käsittelyn turvallisuudesta (551/2009)	valvontasuunnitelman mukaisesti (36 kk)	yleisten palotarkastusten yhteydessä
ATEX-asiakirjat	Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)	valvontasuunnitelman mukaisesti	

Räjähdeiden tilapäinen varastointi	Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)	Käyttöönottotarkastus Tukesin pyynnöstä	
Radioaktiiviset aineet /säteily	Pelastuslaki (379/2011)	valvontasuunnitelman mukaisesti	STUK

Taulukko 2: Kemikaalien laajamittainen käsittely ja varastointi

Pohjois-Savon-pelastuslaitoksen laajamittaiset kemikaalikohteet			Päivitetty 4.1.2024
Toiminnanharjoittaja	Kunta	Toiminnan laajuus	Konsultointivähyke (km)
Adven Oy, Iisalmi	Iisalmi	Nestekaa sulaitos	0,5
Inora Oy, Iisalmi	Iisalmi	Nestekaa sulaitos	0,3
Olvi Oyj, Iisalmi	Iisalmi	Lupalaitos	0,5
Oy Lunawood Ltd, Iisalmi	Iisalmi	Nestekaa sulaitos	0,3
Savon Voima Oyj, Iisalmi	Iisalmi	Nestekaa sulaitos	0,3
Suomivalimo Oy, Iisalmi	Iisalmi	Lupalaitos	0,2
Fingrid Oyj, Joroinen	Joroinen	Toimintaperiaateasiakirjalaitos	0,5
Bevi M-Plast Oy, Kaavi	Kaavi	Lupalaitos	0,2
Pyylähti Oy, Kiuruvesi	Kiuruvesi	Turvallisuusselvityslaitos	2
Atria Suomi Oy, Kuopio	Kuopio	Lupalaitos	0,5
Bella-Veneet Oy, Kuopio	Kuopio	Lupalaitos	0,2
Gasum Oy, Kuopio	Kuopio	Lupalaitos	0,5
JELD-WEN Suomi Oy, Kuopio	Kuopio	Nestekaa sulaitos	0,3
Kuopion Energia Oy, Kumpusaaren kallioöljyvarasto	Kuopio	Turvallisuusselvityslaitos	0,5
Mondi Powerflute Oy, Kuopio	Kuopio	Lupalaitos	0,5
Nitro Sibir Finland Oy, Kuopio	Kuopio	Toimintaperiaateasiakirjalaitos	1
North European Oil Trade Oy, Kuopio	Kuopio	Turvallisuusselvityslaitos	0,5
Oy Forcit Ab, Kuopio	Kuopio	Toimintaperiaateasiakirjalaitos	2
Oy Scantarp Ab, Kuopio	Kuopio	Lupalaitos	0,2
Oy Teboil Ab, Kuopio	Kuopio	Turvallisuusselvityslaitos	0,5
Pelastusopisto, Kuopio	Kuopio	Lupalaitos	0,5
PMA EXPLOTECH OY, Kuopio	Kuopio	Toimintaperiaateasiakirjalaitos	2
Premium Board Finland Oy, Kuopio	Kuopio	Lupalaitos	0,2
Refresco Finland Oy, Kuopio	Kuopio	Nestekaa sulaitos	0,3
Sibelco Nordic Oy Ab, Kuopio	Kuopio	Lupalaitos	0,2
Suomen Yliopistokiinteistöt Oy, Kuopio	Kuopio	Nestekaa sulaitos	0,3
Adven Oy, Lapinlahti	Lapinlahti	Lupalaitos	0,2
Valio Oy, Lapinlahti	Lapinlahti	Toimintaperiaateasiakirjalaitos	0,5
Oravikosken Konepaja Oy, Leppävirta	Leppävirta	Nestekaa sulaitos	0,3
Peab Industri Oy, Siilinjärvi	Siilinjärvi	Nestekaa sulaitos	0,3
Savon Voima Oyj, Siilinjärvi	Siilinjärvi	Nestekaa sulaitos	0,3
Yara Suomi Oy, Siilinjärvi	Siilinjärvi	Turvallisuusselvityslaitos	2
Yara Suomi Oy, Siilinjärvi	Siilinjärvi	Turvallisuusselvityslaitos	2
Osuuskunta Maito maa, Suonenjoki	Suonenjoki	Lupalaitos	0,5
Savon Voima Oyj, Suonenjoki	Suonenjoki	Nestekaa sulaitos	0,3
Valio Oy, Suonenjoki	Suonenjoki	Lupalaitos	0,5
CrTe-Plating Oy, Varkaus	Varkaus	Lupalaitos	1
Lakka Rakennustuotteet Oy, Varkaus	Varkaus	Lupalaitos	0,5
North European Oil Trade Oy, Varkaus	Varkaus	Turvallisuusselvityslaitos	0,5
Savon Kuljetus Oy, Varkaus	Varkaus	Toimintaperiaateasiakirjalaitos	0,5
Stora Enso Oyj, Varkaus	Varkaus	Toimintaperiaateasiakirjalaitos	1
Woikoski Oy, Varkaus	Varkaus	Lupalaitos	0,5
Ponsse Oyj, Vieremä	Vieremä	Lupalaitos	0,5
Vieremän Lämpö ja Vesi Oy, Vieremä	Vieremä	Lupalaitos	0,5